

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 จนถึงฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ได้ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนา และการสร้างองค์ความรู้โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทย ผู้สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556 กำหนดวิสัยทัศน์ว่า การศึกษาแห่งอนาคต เป็นจริงได้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (Enabling Future Education with ICT) สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ ได้ตระหนักถึง ประโยชน์ของเทคโนโลยีจึงมุ่งหวังที่จะปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนทั่วประเทศ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำโครงการจัดหาระบบ คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการศึกษาขึ้น โดยมุ่งเน้นในการจัดหา ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทุกด้าน ดังกล่าว สำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันมีส่วนช่วยเรื่องการเรียนรู้หลายด้านมีระบบ สนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร เช่น การค้นหาข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wide Web เป็นต้น อีกทั้ง การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา สะดวกและรวดเร็ว สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้การสอน ได้มองเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะ สื่อการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันสื่อที่มีคุณภาพยังต้องได้รับการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง และอยู่ในความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด (สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้การสอน, 2554) ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ปฏิบัติราชการ รวมถึง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเรียน การสอน รวมทั้ง ส่งเสริมการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนากระบวนบริหารสารสนเทศด้านการศึกษา เพื่อรองรับการบริหารจัดการภารกิจด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาในช่วงปีงบประมาณ 2550-2551 เช่น การขยายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา การส่งเสริมและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ซึ่งจะต้องนำไปสู่กระบวนการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามที่คาดหวังปัจจัยหรือองค์ประกอบหลักที่สำคัญของทุกองค์กรหรือหน่วยงานที่รองรับและเกี่ยวข้อง กับนโยบายดังกล่าว ไม่สามารถปฏิเสธได้คือความพร้อมในเรื่องของระบบบริหารสารสนเทศ (Management Information System: MIS) ดังนั้น การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการศึกษา จึงเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้ทุกภารกิจในองค์กรสามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้ต่อไป (สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ในการบริหารจัดการการศึกษานั้น เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เข้ามามีบทบาทต่อวงการศึกษามาก โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในมาตรา 63-69 ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษาด้วยการกำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการกำหนดขอบเขตครอบคลุมไปถึงการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาบุคลากร การวิจัย การจัดตั้งกองทุน และหน่วยงานกลาง เพื่อบริหารนโยบายและบริหารงานเกี่ยวกับเทคโนโลยี สารสนเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ทั้งนี้ บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศยุคนี้กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ที่มี วิทยทัศน์กว้างไกล โดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องศึกษา หาความรู้เพื่อเตรียมตัวรับกับสังคมโลกยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี การเตรียมคนสู่โลก ในอนาคต การศึกษาจึงเป็นเรื่องของการพัฒนาคนเป็นการสร้าง “ทุนมนุษย์” อันเป็นหัวใจสำคัญ ของการพัฒนาคนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมซึ่งจะเป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพของประเทศ จะเป็นกลไกและกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ ในปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทต่อการดำเนินธุรกิจ การทำงานในสำนักงานและการบริหารงาน สำนักงาน จึงมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ค่อนข้างมาก เพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น หากธุรกิจใดบริหารงานโดยไม่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยอาจจะทำให้ เสียโอกาสทางการแข่งขันและความอยู่รอด การทำงานของคนในสำนักงานส่วนใหญ่ใช้เวลา ร้อยละ 70-80 ในการทำงานที่ต้องใช้ความรู้และความสัมพันธ์กับข้อมูล ดังนั้น เทคโนโลยี สารสนเทศจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการช่วยจัดการข้อมูลภายในสำนักงาน ให้มีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก็ส่งผลให้ระบบงานได้รับผลกระทบเป็นระยะและต้องมีการติดตั้งสิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดจนต้องหาวิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสม

จากการประเมินผลปฏิรูปการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผ่านมา พบว่า มีปัญหาการดำเนินการเนื่องจากขาดการพัฒนาเนื้อหาผ่านสื่อที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นหน่วยงานที่รับนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาได้ดำเนินการตามนโยบาย 10 ประการ คือ อ่านออกเขียนได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ก่อเกิดงานอาชีพ เร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยี มีการพัฒนาหลักสูตร อ่านพูดภาษาอังกฤษ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ บ่มเพาะคุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง และเคียงคู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ปฐมฤกษ์ มณีเนตร, 2554) ภายใต้การบริหารจัดการที่มุ่งให้สถานศึกษาได้ใช้กลยุทธ์ที่ 4 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การพัฒนาความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนแต่ในปัจจุบันการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยังใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศไม่ได้เต็มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานในกลุ่มต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มตามโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อมูลสารสนเทศจำนวนมาก ผู้รับผิดชอบไม่มีระบบบริหารจัดการข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนั้น ยังมีการจัดทำเอกสารหรือแฟ้มงานที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เมื่อถึงคราวจำเป็นที่จะใช้ข้อมูลน้อยมาก ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน การนำเสนอข้อมูลไม่ชัดเจน ไม่มีระบบที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลในการบริหารงาน 4 ด้านของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านบริหารงานทั่วไป เช่น ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาประจำเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง ต้องจัดทำวาระการประชุมเป็นเอกสารจำนวนมาก ผู้รับผิดชอบงานเรื่องใดที่มีเรื่องต้องแจ้งข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อนำสู่การปฏิบัติ หรือการติดตามงานต้องนำมาแจ้งในที่ประชุม ทำให้เป็นการเสียเวลามาก และทำให้ขาดโอกาสในการปฏิบัติงานอย่างฉับพลันหรือต่อเนื่อง แต่ละกลุ่มต้องเตรียมเอกสาร เพื่อมาใช้ประกอบการชี้แจงงานและทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษา เช่น งานด้านงบประมาณที่มีความจำเป็นต้องเร่งรัดในการเบิกจ่าย ผู้รับผิดชอบต้องมาติดต่อสอบถามการดำเนินการในรายละเอียดด้วยตนเอง บางครั้งต้องเสียเวลาในการเดินทางมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพียงต้องการแบบฟอร์มของเอกสารต่าง ๆ ต้องติดต่อสอบถามกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในงานบางเรื่องต้องดำเนินการหลายครั้ง ขาดความสะดวกรวดเร็ว ในด้านบุคลากร เนื่องจากระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของ

ผู้รับผิดชอบ เช่น การจัดการกรอบอัตรากำลังครูผู้สอน การพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนาวิทยฐานะของครู และบุคลากรทางการศึกษา เครื่องราชอิสริยาภรณ์ การย้ายการโอน ระเบียบปฏิบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ขาดความชัดเจนในทางปฏิบัติให้โปร่งใส ทำให้การตรวจสอบเป็นไปได้ยาก ในด้านวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาทางการศึกษา จำเป็นต้องใช้ระบบสารสนเทศด้านนักเรียนรายบุคคล นักเรียนออกกลางคัน การเรียนฟรี 15 ปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ผลการประเมินระดับชาติ รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในการจัดการศึกษา เช่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างกระจ่างชัด ขาดความเข้าใจในการดำเนินการของสถานศึกษา ทำให้เกิดการร้องเรียนขึ้นบ่อยมาก ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จึงจำเป็นต้องรู้สารสนเทศทั้งหมดเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารงาน การวางแผน การกำกับ ติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการระบบสารสนเทศที่มีมากมาย หลากหลาย ให้สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ โดยนำหลักการบริหารจัดการ 4M ได้แก่ การบริหารกำลังคน (Man) การบริหารเงิน (Money) การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน (Materials) การจัดการ (Management) มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนั่นเอง

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยซึ่งเป็นนักวิชาการในวิชาชีพเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงต้องการศึกษาระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบ จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการบริหารจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั่วประเทศ สรุปได้ว่าผู้บริหารการศึกษามีความต้องการมีระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารการศึกษาในงานด้านต่าง ๆ และในการเข้าถึงข้อมูลเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ทั้งยังมีความต้องการใช้ศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยสามารถใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการพัฒนาระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยให้บริการและนำเสนอในลักษณะของเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวกและรวดเร็ว

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การศึกษาระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา”

เพื่อให้ได้ระบบการใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่จะสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เต็มประสิทธิภาพ ในการใช้วางแผนตัดสินใจหรือบริหารการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำถามการวิจัย

1. ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นอย่างไร
2. ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเหมาะสม และมีความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือไม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การวิจัย เป็นการศึกษาระบบการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งจากการที่ได้ส่งเคราะห์เอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสำรวจของผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นของกลุ่มงานต่าง ๆ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 183 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และได้มีการออกแบบโครงสร้างระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในลักษณะเว็บไซต์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อนำไปใช้ในการบริหารการศึกษา นอกจากนั้น ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยังนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือผู้ที่รับผิดชอบงานสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั่วประเทศ 183 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจความต้องการและความคาดหวังการใช้ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการกลุ่มตามโครงสร้างการบริหารงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งหมด 8 กลุ่ม ๆ ละ 1 คน รวม 8 คน ได้แก่ กลุ่มผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มบริหารบุคคล กลุ่มนโยบายและแผนกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และหน่วยตรวจสอบภายใน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสัมภาษณ์

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งหมด 82 โรงเรียน จำนวน 82 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในลักษณะเว็บไซต์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.4 ผู้ใช้ประโยชน์จากระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

2.1 คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 8 กลุ่มตามโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มผู้อำนวยการ คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงานบุคคล คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนโยบายและแผน คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา คู่มือการปฏิบัติงานหน่วยตรวจสอบภายใน

2.2 ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนฐานข้อมูลทางการศึกษา ได้แก่

2.2.1 โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ (EISBI)

2.2.2 โปรแกรมจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล (e-Citizen)

2.2.3 โปรแกรมระบบรายงานผลตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (KRS)

(KPI Report System)

2.2.4 โปรแกรมระบบรายงานผลตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการ (ARS) (Action Plan

Report System)

2.2.5 โปรแกรมสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษา (SMSS) (School

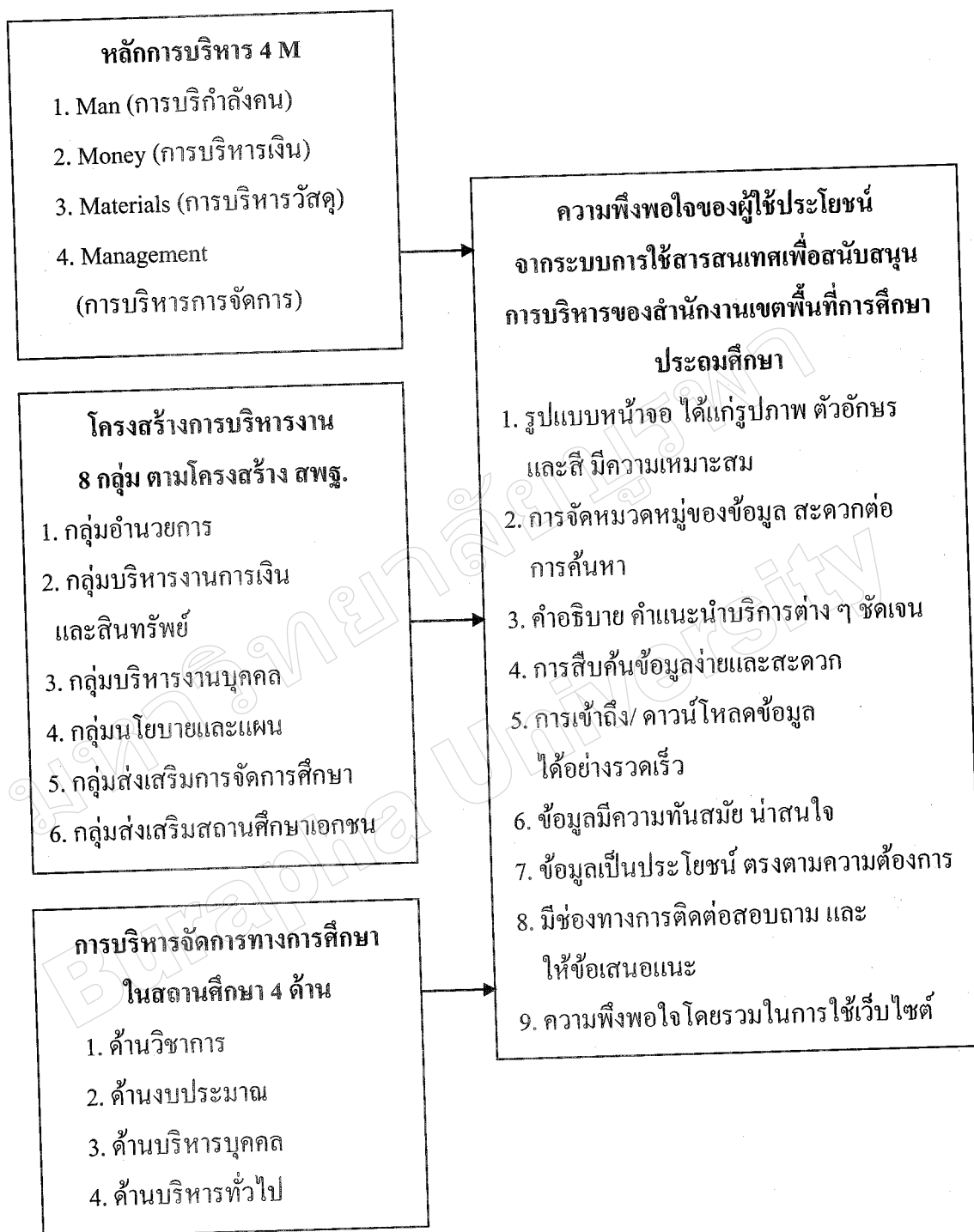
Management Support System)

2.2.6 โปรแกรมสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่ (AMSS)

(Area Management Support System)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปรับจากการพัฒนาระบบสารสนเทศแบบวงจรชีวิต (System Development Life Cycle: SDLC) ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เกิดจากทฤษฎีวิวัฒนาการพัฒนาระบบงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หมายถึง การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารการศึกษา การวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวัง และการออกแบบโครงสร้างเว็บไซต์และเว็บเพจ เพื่อนำสารสนเทศมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจบริหารการศึกษา ใน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล กับงานให้มากที่สุด หมายถึง การบริหารงานบุคคลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับงาน พัฒนางาน และพัฒนางาน โดยการออกแบบสารสนเทศในงานที่รับผิดชอบเพื่อสนับสนุนการบริหารการศึกษา ได้อย่างเป็นระบบ ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว และตรงตามความต้องการของผู้ใช้

1.2 ด้านการบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุด และให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด หมายถึง การบริหารเงินงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาสูงสุด โดยการออกแบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุน ด้านการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีปฏิบัติ ใช้ประโยชน์ในการวางแผนการใช้ ทรัพยากรการตัดสินใจ และการควบคุม กำกับ ติดตามให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน จะทำอย่างไร ให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด หมายถึง การบริหารงานวิชาการโดยการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานสูงสุด มีระบบ บริหารจัดการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารที่ตรงตามความต้องการ มีการติดต่อสื่อสาร การเผยแพร่ความรู้ การประเมินผลงาน และการรายงานผลการปฏิบัติงาน

1.4 ด้านการจัดการ จะมีกระบวนการจัดการบริหารควบคุมอย่างไร เพื่อให้งานทั้งหมด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ หมายถึง การบริหารงานในส่วนของ การส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีข้อมูล และระบบสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย น่าเชื่อถือ ทั้งข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลที่สำคัญทางการศึกษา เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ วางแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนางาน การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

2. การศึกษาระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา หมายถึง วิธีการที่จะทำให้การดำเนินการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้นด้วยการจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการบริหารการศึกษา

โดยผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือในการนำเสนอระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง หน่วยงานบริการทางการศึกษาที่เกิดจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหารการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วจำนวน 183 เขตพื้นที่

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ตั้งอยู่ เลขที่ 14/42 หมู่ 4 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกะสิ่น อำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ

5. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 หมายถึง โรงเรียนในสังกัดภาครัฐ จำนวน 82 โรงเรียน ที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (โรงเรียนขยายโอกาส)

6. การบริหารสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ครอบคลุมถึง 8 กลุ่มงาน ได้แก่ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 3) กลุ่มบริหารบุคคล 4) กลุ่มนโยบายและแผน 5) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 6) กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน 7) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และ 8) หน่วยตรวจสอบภายใน

7. การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานในโรงเรียนที่มีโครงสร้าง ครอบคลุม 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป

8. ความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์จากระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง ผู้ใช้ประโยชน์จากระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจในการเข้าถึงสารสนเทศที่มี ความสะดวก รวดเร็ว เนื้อหาข้อมูลเป็นประโยชน์ ทันสมัย น่าเชื่อถือ มีการเชื่อมโยงไปยังส่วนต่าง ๆ ง่ายและชัดเจน โดยมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังนี้

8.1 รูปแบบหน้าจอ ได้แก่ รูปภาพ ตัวอักษรและสี มีความเหมาะสม หมายถึง การออกแบบหน้าเว็บไซต์และเว็บเพจของระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีการจัดวางภาพที่มีขนาดเหมาะสมไม่ใหญ่หรือเล็กเกินไป มีขนาดอักษรและสีของตัวอักษรที่มองเห็นได้ชัดเจน รู้สึกสบายตา

8.2 การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล สะดวกต่อการค้นหา หมายถึง การออกแบบโครงสร้างเว็บไซต์และเว็บเพจ ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แสดงหัวข้อตามลำดับความสำคัญและความจำเป็นของข้อมูล โดยการแบ่งพื้นที่จัดวางให้เป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการสืบค้น

8.3 คำอธิบาย คำแนะนำบริการต่าง ๆ ชัดเจน หมายถึง การใช้ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้วยวิธีการคลิกถึงค์ไปตามหัวข้อต่าง ๆ ก็สามารถเข้าถึงหน้าต่อไป ซึ่งมีรายการข้อมูลสารสนเทศที่นำเสนอไว้เช่นเดียวกันกับเว็บไซต์ทั่วไป

8.4 การสืบค้นข้อมูลง่ายและสะดวก หมายถึง โครงสร้างเว็บไซต์และเว็บเพจ ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีการจัดแบ่งพื้นที่ไว้เป็นหมวดหมู่ ซึ่งง่ายและสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูล

8.5 การเข้าถึง/ดาวน์โหลดข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว หมายถึง วิธีการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ มีความปลอดภัยของระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถดาวน์โหลดได้จากเบราว์เซอร์ปกติทั่วไป

8.6 ข้อมูลมีความทันสมัย น่าสนใจ หมายถึง เว็บไซต์ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีการแสดงเวลา วัน เดือน ปี ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน มีสัญลักษณ์ในการแสดงข้อมูลใหม่ที่น่าสนใจเป็นข้อความแอนิเมชันเพื่อดึงดูดสายตาของผู้ใช้

8.7 ข้อมูลเป็นประโยชน์ ตรงตามความต้องการ หมายถึง การนำเสนอเว็บไซต์ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีการออกแบบเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นประโยชน์ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์

8.8 มีช่องทางการติดต่อสอบถามและให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง เว็บไซต์ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีที่อยู่ของผู้ดูแลระบบที่สามารถติดต่อได้สะดวกไว้ที่ส่วนล่างของหน้าเว็บเพจ

8.9 ความพึงพอใจโดยรวมในการใช้เว็บไซต์ หมายถึง ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้ใช้ประโยชน์เว็บไซต์ระบบการใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตั้งแต่ข้อ 8.1-8.8